

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 11.6.2007
KOM(2007) 314 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET, EUROPAPARLAMENTET
SAMT EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN**

**"Halvtidsöversyn av
den europeiska handlingsplanen för miljö och hälsa 2004–2010**

{SEK(2007)777}

1. BAKGRUND

Europas medborgare anser att miljö, hälsa och livskvalitet är viktiga frågor. Sex av tio europeiska medborgare anser att det är "mycket" eller "ganska sannolikt" att miljöföroreningar kommer att skada deras hälsa¹ och att EU inte gör tillräckligt². Man angav också att miljön är en drivkraft för innovation och att miljöskyddsåtgärder i högre grad främjar framsteg än hindrar den ekonomiska utvecklingen³.

Som reaktion på detta antog kommissionen i juni 2003 en **europaisk strategi för miljö och hälsa**⁴. Målsättningen med strategin är att minska sjukdomsburden orsakad av miljöfaktorer i EU, att kartlägga och förebygga nya hälsohot från miljöfaktorer och att stärka EU:s förmåga till beslutsfattande på detta område. Strategin följdes upp genom den **europaiska handlingsplanen för miljö och hälsa 2004-2010**⁵, där det framhålls att det är nödvändigt att ta fram ett bra informationsunderlag, bl.a. sammanhållna metoder för biologisk övervakning av människor, och att stärka forskningen om miljö och hälsa så att miljöpåverkan på människors hälsa kan bedömas på ett effektivare sätt. Övriga EU-institutioner ställde sig bakom både strategin och handlingsplanen⁶.

Den betydelse som tillmäts miljöns betydelse för folkhälsan framgår också klart av EU:s framtidsvisioner i den nya **strategin för hållbar utveckling**, som rådet enades om i juni 2006⁷. Besparingar som gjorts och kommer att göras inom hälso- och sjukvården genom att lämpliga åtgärder vidtas bidrar dessutom till målen för **Lissabonagendan**. För närvarande lider 30 miljoner människor av astma i Europa⁸, vilket kostar hälso- och sjukvården ca 17,7 miljarder euro om året⁹.

Erfarenheterna hittills av att integrera miljö- och hälsoaspekterna kan ses som ett exempel på ett effektivt områdesövergripande arbete för att beakta **hälsofrågor på alla politikområden**, något som var ett prioriterat område för det finska ordförandeskapet och som följdes upp av kommissionen i EU:s strategi för hälsa.

Syftet med **detta meddelande** är att belysa och följa upp de framsteg som gjorts efter halva tiden av handlingsplanen, att kort beskriva utvecklingen på de politikområden som avses i handlingsplanen (t.ex. kemikalier, luft, vatten och buller) och att lyfta fram områden som särskilt bör uppmärksammas i framtiden.

---

¹ Särskild Eurobarometerundersökning nr 238 (2006) om riskrelaterade frågor.

² Eurobarometer 217 (2005).

³ Eurobarometer 215 (2005).

⁴ KOM(2003) 338.

⁵ KOM(2004) 416.

⁶ Rådets slutsatser om strategin, Europaparlamentets resolutioner om strategin och handlingsplanen, Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om handlingsplanen. De nederländska och luxemburgska ordförandeskapens konferenser i december 2004 respektive juni 2005.

⁷ <http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/06/st10/st10917.en06.pdf>

⁸ GINA Global Initiative for Asthma. The Global Burden of Asthma Report, 2004.

⁹ The European Lung White Book: The First Comprehensive Survey on Respiratory Health in Europe 2003.

2. INTEGRERING AV MILJÖ OCH HÄLSA

Hälsoaspekter har redan legat till grund för stora delar av miljöskyddslagstiftningen under de senaste trettio åren. Omvänt har miljöskador lett till folkhälsoåtgärder och påverkat en rad folkhälsopolitiska insatser. Strategin och handlingsplanen har emellertid fungerat som drivkrafter för nya initiativ för att integrera miljö och hälsa. De har också understrukt att människors hälsa är en viktig komponent i stora delar av miljöpolitiken, vilket tydliggör behovet av ett effektivt genomförande och ett samordnat tillvägagångssätt på området. I detta sammanhang måste informationsunderlaget stärkas så att åtgärdernas effektivitet och behovet av nya politiska insatser kan bedömas.

En detaljerad analys av *informationsunderlaget* från 2006¹⁰ visade klart att det redan finns många system för information om hälsa och miljö, men också att insatserna måste fortsätta långsiktigt så att systemen blir bättre integrerade och jämförbara sinsemellan där detta är relevant, något som även gäller uppgifternas kvalitet och jämförbarhet. Representativa uppgifter om människors exponering för miljöföroreningar och sådana föroreningars potentiella hälsoeffekter som tas fram genom biologisk övervakning¹¹ av människor bör t.ex. samlas in på ett jämförbart sätt. Mot bakgrund av detta inledde kommissionen ett intensivt samarbete med medlemsstaterna för att komma till rätta med de största problemen (tolkning av uppgifter, etiska frågor, kommunikation) som måste lösas innan en biologisk övervakning kan nå sin fulla potential.

Kommissionen har också i nära samarbete med medlemsstaterna kunnat koncentrera *forskningsmedel* på prioriterade sjukdomar och samverkan mellan miljö och hälsa i det sjätte ramprogrammet för forskning (2002-2006)¹². Både rådet och parlamentet har fastställt att ytterligare insatser krävs på detta område inom ramen för det sjunde ramprogrammet för forskning (2007-2013)¹³, t.ex. när det gäller biologisk övervakning av människor, inomhusluftens kvalitet och hälsoeffekter på lång sikt av tidig exponering för miljöpåverkande faktorer. Kommissionen kommer att fortsätta att arbeta för att resultaten av projekten ska utnyttjas och för att de ska användas för eventuella politiska åtgärder. Att omvandla resultaten till politiska åtgärder är en långsiktig prioritering som kommer att öka i betydelse efter hand som handlingsplanen genomförs.

Ansvar för att göra framsteg på detta komplexa område måste delas mellan medlemsstaterna, kommissionen, internationella organisationer som Världshälsoorganisationen och andra berörda parter. Kommissionen har därför involverat medlemsstaterna och berörda parter sedan processen inleddes och kommer också att fortsätta med detta. Skapandet av en *stärkt samverkan* mellan miljöpolitiken, hälsopolitiken och motsvarande forskningsområden är ett av de viktiga resultat som uppnåtts under de senaste tre åren. Detta har nämligen lett till att ett integrerat politikområde för miljö och hälsa har utvecklats som måste beaktas på en rad andra politikområden som transport, energi, kemikalier och sysselsättning. Kommissionen kommer här att intensifiera sina insatser, bl.a. på områden som inomhus- och utomhusluftens kvalitet och hälsoeffekterna av klimatförändringarna, där en integration betraktas som av avgörande betydelse. För att nå

---

¹⁰ (SEK(2006) 1461. Användarvänlig broschyr finns på Internetadressen http://europa.eu.int/comm/environment/health/index_en.htm

¹¹ Mätning av föroreningar i mänsklig vävnad och kroppsvätskor.

¹² <http://cordis.europa.eu/fp6/>

¹³ http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

detta mål behövs ett samordnat tillvägagångssätt inom ramen för gemenskapens strategi för hållbar utveckling.

Insatserna har också koncentrerats kring *nyare frågor* som nanoteknik, där kommissionen föreslår konkreta åtgärder för en ”säker, integrerad och ansvarsfull” utveckling, vilket betyder att miljö- och hälsorelaterade och sociala aspekter måste beaktas på tidigast möjliga stadium¹⁴. Andra tyngdpunkter är nya frågor som antimikrobiell resistens, som är ett miljöproblem med betydelse för människors hälsa¹⁵. Kommissionen förbereder för närvarande en begäran om ett yttrande från ansvariga riskbedömningsorgan beträffande antibiotikaresistens till följd av användningen av biocider. Även klimatförändringarnas effekter på hälsan har varit föremål för olika EU-finansierade projekt¹⁶ och detta kommer fortsatt att undersökas inom ramen för sjätte och sjunde ramprogrammet för forskning. Ett meddelande om klimatförändringarnas hälsokonsekvenser planeras för 2008.

Kommissionen har i flera forskningsprojekt uppmärksammat utsatta grupper, t.ex. barn, som är särskilt känsliga för skadlig exponering för miljöfaktorer. Kommissionen kommer fortsatt att särskilt uppmärksamma utsatta grupper.

3. FRAMSTEG MED GENOMFÖRANDET AV HANDLINGSPLANEN – VIKTIGA RESULTAT

I handlingsplanen fastställdes tretton åtgärder med särskild tyngdpunkt på 1) att förbättra informationskedjan genom att man utvecklar integrerad miljö- och hälsoinformation, 2) att fylla kunskapsluckorna genom ökade satsningar på forskning om miljö och hälsa och identifiering av framväxande frågor, och 3) att gå igenom och anpassa riskreducerande strategier och förbättra kommunikationen.

Att förbättra informationskedjan

Den översyn¹⁷ av de nuvarande systemen för information och övervakning av miljö och hälsa som kommissionen gjorde 2006 visade att det finns ett antal EU-täckande system och att det finns strategier för att bedöma de miljöfaktorer som väntas påverka människors hälsa. I många fall är en vidareutveckling på gång för att höja skyddsnivån. Översynen innehåller konkreta rekommendationer för en bättre koppling och integration mellan nuvarande system, ökade insatser för forskning och biologisk övervakning av människor samt bättre förfaranden för uppgiftsinsamling.

Kommissionen har sedan 2004 haft ett nära samarbete med medlemsstaterna och experter för att ta fram ett pilotprojekt¹⁸ för **biologisk övervakning av människor** där man ska undersöka möjligheterna med en sammanhållen strategi för detta i Europa. Vid den första ansökningsomgången inom ramen för sjunde ramprogrammet för forskning¹⁹ avsattes medel

---

¹⁴ Handlingsplanen för nanoteknik 2005-2009.

¹⁵ http://www.who.int/foodborne_disease/resistance/en/
<http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs194/en/>
<http://www.emea.eu.int/pdfs/vet/regaffair/081899en.pdf>
http://www.antibioticos.msc.es/PDF/resist_emea_paper_on_antibiotic_resistance.pdf
http://www.oie.int/eng/publicat/ouvrages/A_119.htm
<http://europa.eu/scadplus/leg/en/cha/c11561.htm>

¹⁶ http://ec.europa.eu/health/ph_information/dissemination/unexpected/unexpected_2_en.htm

¹⁷ SEK(2006) 1461.

¹⁸ [www.http://www.eu-humanbiomonitoring.org](http://www.eu-humanbiomonitoring.org)

¹⁹ http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html

för ett EU-nätverk för biologisk övervakning av människor²⁰ för att finansiera pilotprojektet. Pilotfasen kommer att fokusera på *kapacitetsuppbyggnad* och *harmonisering* av förfaranden, på den biologiska övervakningens *framtida politiska roll* och på *ändamålsenlig kommunikation* på individuell nivå och på gemenskapsnivå. För fasen efter pilotstadiet undersöker kommissionen om framtida biologisk övervakning av människor kan ingå i en etablerad ram som t.ex. EU:s *Health Examination Survey*²¹ och kommissionen kommer att se till att biologisk övervakning av människor kopplas till gällande regelverk. I sjätte ramprogrammet för forskning började Gemensamma forskningscentret undersöka användningen av metabonomik för biologisk övervakning av människor.

Att fylla kunskapsluckorna

Ett flertal gemenskapsfinansierade projekt har inletts **för att integrera och stärka forskning om miljö och hälsa i EU**. Sedan 2004 har slutresultaten av projekten analyserats och sammanfattats, och konferenser och seminarier har organiserats för att belysa resultaten. En översikt över de viktigaste resultaten finns i tabell 2. Målen för 2007-2010 är att analysera del- och slutresultaten, anordna seminarier om särskilda miljö- och hälsofrågor för att belysa forskningsresultaten och att kartlägga forskningsbehov för framtida ansökningsomgångar som skall utlysas inom ramen för gemenskapsprogram.

Kommissionen har inlett målinriktade forskningsprojekt om **sjukdomar, störningar och exponeringar**. Sedan 2004 har gemenskapsforskningen främst varit inriktad på orsakerna till astma och allergi, orsakerna till och mekanismerna bakom störningar i nerv- och immunsystemet²², hälsoeffekterna av exponering för metaller, utveckling av EU-nätverk för att främja forskning om sällsynta cancerformer samt kartläggning av växelverkan mellan gener och miljö vid utveckling av cancer i högriskpopulationer²³. Målen för 2007-2010 är att studera orsakerna till miljörelaterade sjukdomar och att undersöka hur hälsan påverkas på lång sikt av exponering för miljöpåverkande faktorer, antingen på grundval av existerande kohorter eller eventuellt genom etablering av nya kohorter. Eftersom dessa projekt kommer att utvidga den vetenskapliga grunden för vår förståelse av sambanden mellan exponering (särskilt för kemikalier) och hälsopåverkan kommer de att bidra till många av EU:s politiska åtgärder som rör bedömning av risker med exponering för kemikalier²⁴.

Kommissionen har finansierat ett flertal projekt **för utveckling av metodesystem för att analysera samverkan mellan miljö och hälsa**. Projekten syftar till att förbättra de metoder och modeller som behövs för att genomföra en integrerad riskbedömning (bl.a. kombinerade exponeringar) och de kommer också att förbättra de metoder och verktyg som används för bedömning av hälsopåverkan och för kostnads-/nyttoanalyser. Målen för 2004-2006 var att utveckla metoder för integrerad riskbedömning och modeller för bedömning av kumulativa effekter, samverkan mellan riskfaktorer och deras påverkan på människors hälsa samt metoder, tekniker och modeller för att behandla den komplexa växelverkan mellan miljö och hälsa²⁵. Kommissionens mål var också att utveckla ramar för bokföring som inkorporerar de externa kostnader som är förenade med olika miljöpåverkande faktorer, bedömningen av hälsorelaterade externa kostnader och fastställande av trösklar för hållbarhet. Studier inleddes

---

²⁰ Temat miljö i samarbetsprogrammet inom delverksamheten miljö och hälsa.

²¹ http://ec.europa.eu/health/ph_information/dissemination/reporting/ehss_06_en.htm

²² Gemenskapens sammanlagda bidrag till dessa projekt: 28 miljoner euro (tabell 6).

²³ Gemenskapens sammanlagda bidrag till dessa projekt: 30 miljoner euro.

²⁴ Se tabeller i bilaga III

²⁵ Gemenskapens sammanlagda bidrag till dessa projekt: 35 miljoner euro (tabell 9).

också för att bredda och validera metoder och verktyg för bedömning av konsekvenser för miljö och hälsa, kostnads-/nyttoanalyser och kartläggning av föroreningskällor²⁶ samt för att bedöma hälsonyttan med livsmedel i förhållande till hälsoriskerna med potentiella miljöföroreningar²⁷. Målen för 2007-2010 är att analysera de politiskt relevanta resultaten av projekt inom femte och sjätte ramprogrammet för forskning när det gäller i) metoder och modeller för integrerad riskbedömning, ii) metoder och verktyg för bedömning av påverkan på miljö och hälsa, kostnads-/nyttoanalyser och kartläggningen av föroreningskällor, och iii) risk-/nyttoanalyser av livsmedel som påverkas av miljöföroreningar.

Genom de projekt som finansieras **för att se till att potentiella faror för miljö och hälsa kartläggs och åtgärdas** understöds den forskning som ligger till grund för politiska åtgärder på områdena klimatförändringar, vattenkvalitet och riskbedömning av nanoteknik. Målen för 2004-2006 var att undersöka hur planeringen inom hälso- och sjukvården kan förbättras inför framtida extrema väderförhållanden, att underlätta en snabb bedömning av nya hot, att inleda ett forskningsprojekt för bedömning av faktorer som orsakas av globala förändringar och som är av betydelse för introduktion och spridning av nya sjukdomar och att behandla ämnen som i) klimatförändringarna och hälsa, ii) vattenföroreningar inklusive nya patogener i dricksvattentäkter, och iii) nanopartiklars eventuella effekter på miljö och hälsa²⁸.

Under 2007-2010 kommer klimatförändringarnas effekter på människors och djurs hälsa samt nanopartiklars potentiella risker för människors hälsa att undersökas.

Att gå igenom och anpassa riskreducerande strategier och förbättra kommunikationen

Framsteg har gjorts när det gäller att **utveckla folkhälsoåtgärder och utbyta erfarenheter i nätverk om miljöfaktorer som påverkar hälsan**. Miljö och hälsa har stor prioritet i folkhälsoprogrammet²⁹ och har tagits upp i alla årliga arbetsprogram. Flera projekt med anknytning till luftkvalitet har inletts för att minska aktiv och passiv rökning (se nedan). I ett projekt om elektromagnetiska fält som slutfördes 2005³⁰ byggde man upp ett nätverk med politiska beslutsfattare inom EU på detta område och skapade en kontaktyta mellan vetenskap och politik samt kommunikationsverktyg som har förbättrat kommunikationen med allmänheten.

Verksamhet har bedrivits för att **främja utbildning av fackfolk och förbättra den organisatoriska kapaciteten på områdena miljö och hälsa**. Utbildning är främst medlemsstaternas ansvar och handlingsplanen uppmanar dem att vidta nödvändiga åtgärder. På EU-nivå har man i viss mån jämnat vägen genom folkhälsoprogrammet, men inga projekt har lagts fram. Utbildningsmaterial om barns miljö, hälsa och säkerhet har tagits fram för att användas av utbildare för att öka kunskaperna hos hälso- och sjukvårdspersonal³¹. I en majoritet av projekten inom sjätte ramprogrammet för forskning har man utarbetat omfattande utbildningsprogram på EU-nivå för fackfolk och forskare som arbetar med miljö och hälsa, bl.a. speciella kurser eller sommarkurser för intresserade parter samt Internetbaserade initiativ.

---

²⁶ Gemenskapens sammanlagda bidrag till dessa projekt: 11 miljoner euro (tabell 10).

²⁷ Gemenskapens sammanlagda bidrag till dessa projekt: 5 miljoner euro (tabell 11).

²⁸ Gemenskapens sammanlagda bidrag till dessa projekt: 25 miljoner euro (tabell 12).

²⁹ http://ec.europa.eu/health/ph_programme/programme_en.htm

³⁰ <http://www.jrc.ec.europa.eu/eis-emf/home.cfm>

³¹ *Children's health, environmental and safety training -*

http://ec.europa.eu/health/ph_projects/2003/action3/action3_2003_09_en.htm

Framsteg har gjorts när det gäller **samordningen av pågående riskreducerande åtgärder i fråga om prioriterade sjukdomar**. De viktigaste riskreducerande åtgärderna rör luftvägssjukdomar, hjärt- och kärlsjukdomar, cancer, störningar i nervsystemets utveckling samt hormonrelaterade effekter. Stora framsteg har gjorts när det gäller att bättre identifiera mekanismerna för samordning av riskreducerande åtgärder, men mer arbete behöver göras för att koppla forskning om prioriterade sjukdomar till ändamålsenliga processer och informationssystem. Några av de potentiella åtgärder som skall undersökas med sikte på ytterligare framsteg är användning av EU:s hälsoportal (Min miljö), utformning av relevanta frågor för användning vid hälsointervjuer och hälsoenkäter, sammanslagning av system för hälsoinformation som rör förekomsten av prioriterade sjukdomar och därmed sammanhängande dödlighet och hälsorelaterade kostnader, om tillämpligt samordnat med det europeiska statistiksystemet. En rad åtgärder har vidtagits för att **förbättra inomhusluftens kvalitet**. Kommissionen antog i januari 2007 grönboken *"Mot ett rökfritt Europa: policyalternativ på EU-nivå"*³² och inledde ett omfattande samråd om hur man på bästa sätt kan motverka passiv rökning i EU. Kommissionen förbereder för närvarande ett uppföljande initiativ om rökfria miljöer som enligt planerna ska antas under 2008 samt en rapport om genomförandet av rådets rekommendation om förebyggande av rökning och om initiativ för en effektivare tobakskontroll³³.

I maj 2005 gav kommissionen vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker i uppdrag att utarbeta ett yttrande om en möjlig riskbedömningsstrategi för att understödja åtgärderna beträffande inomhusluft, kartlägga potentiella problemområden med avseende på de olika föroreningarna och analysera riskerna med användningen av luftfräschare. Kommittén avgav ett separat yttrande³⁴ om luftfräschare i januari 2006. Beträffande de andra frågorna lade kommittén fram en preliminär rapport för offentligt samråd i januari 2007.

En expertgrupp tillsattes i oktober 2006 för att följa upp vetenskapliga kommitténs yttranden och uppfylla förväntningarna från politiker, medlemsstaterna och andra berörda parter³⁵, som hade bett kommissionen att ha en bred infallsvinkel och vidta konkreta åtgärder för en rad föroreningar och områden.

Två projekt inom sjätte ramprogrammet för forskning är inriktade på frågor som rör inomhusluftens kvalitet^{36,37}. Gemensamma forskningscentret har genomfört mätningar i en rad europeiska städer för att övervaka vissa ämnen i inomhusutrymmen och utomhus samt individuell exponering³⁸. Under 2006 lade Gemensamma forskningscentret fram en rapport där man beskriver strategier för bestämning och kontroll av hur luftföroreningar inomhus bidrar till den samlade exponeringen genom inandning³⁹.

Kommissionen kommer att fortsätta stödja forskning om inomhusluftens kvalitet. Framtida åtgärder kommer att vara inriktade på information till allmänheten och fackfolk, utbyte av

³² http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/Tobacco/keydo_tobacco_en.htm

³³ 2003/54/EG. <http://europa.eu/scadplus/leg/en/cha/c11574.htm>

³⁴ http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scher/scher_opinions_en.htm

³⁵ Europaparlamentets resolution, slutlig A6 – 0008/2005; nederländska och luxemburgska ordförandeskapens konferenser, december 2004, juni 2005

³⁶ <http://indoorairenvie.cstb.fr/>

³⁷ <http://www.proneteurope.eu>

³⁸ European indoor air monitoring and exposure assessment project – www.jrc.ec.europa.eu/project/airmex/index.htm

³⁹ STRATEX http://www.jrc.cec.eu.int/pce/modnoiseca_ecareports.htm

bästa praxis på nationell och lokal nivå och på samordning av aktuella åtgärder för inomhusluftens kvalitet.

Vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker antog den 21 mars 2007 ett yttrande om elektromagnetiska fälts eventuella effekter på människors hälsa⁴⁰. Inom ramen för folkhälsoprogrammet och sjunde ramprogrammet för forskning kommer stöd även fortsättningsvis att ges till projekt där man arbetar för att fylla kartlagda forskningsluckor. Kommissionen kan också räkna med bistånd från EMF-NET⁴¹, som är ett stort EU-nätverk med forskare och experter som granskar och utvärderar nya vetenskapliga rön om hur hälsan eventuellt kan påverkas av exponering för elektromagnetiska fält. Vidare har produktstandards antagits enligt inre marknadsstiftningen och vissa har även uppdaterats för att säkerställa att produkter som släpps ut på marknaden och tas i bruk inte kommer att exponera allmänheten för högre nivåer än dem som vetenskapen har konstaterat som säkra.

4. SAMMANFATTNING AV UTVECKLINGEN AV HÄLSORELATERADE MILJÖSTRATEGIER OCH RELEVANTA LIVSMEDELSSTRATEGIER

Eftersom handlingsplanen främst syftar till att integrera miljö och hälsa och se till att människors hälsa beaktas i miljöpolitiska sammanhang och vice versa, är särskilda miljö- och hälsostراتيجier av avgörande betydelse för dess genomförande i praktiken. En rad nya initiativ har tagits i detta sammanhang sedan 2004, med målet att minska riskerna för människors hälsa och samla in bättre information. Dessa initiativ sammanfattas nedan.

Ett europeiskt informationssystem för vatten (WISE) har vidareutvecklats och fått stöd från kommissionen, Europeiska miljöbyrån och medlemsstaterna. Ytterligare utvecklingar, bl.a. integration av dricksvattendata, planeras i en detaljerad genomförandeplan för Wise. Nya, Wise-inriktade rapporteringsriktlinjer har också tagits fram och skall antas i slutet av 2007. Dessutom väntas ett förslag från kommissionen om översyn av dricksvattendirektivet till slutet av 2008. Kommissionen har antagit ett **förslag** till ett nytt direktiv om skydd av ytvatten mot föroreningar⁴². Detta kommer att innebära att det införs gränsvärden för koncentrationerna i ytvatten av 41 kemiska ämnen som utgör en risk för djur och växter i vattenmiljön, och för människors hälsa.

År 2004 antogs det sista särdirektivet om **luftkvalitet**⁴³, som sätter målvärden för arsenik, nickel, kadmium och bens(a)pyren i luften. Under 2005 antog kommissionen sin tematiska strategi om luftförorening⁴⁴ och förslaget till ett direktiv om luftkvalitet och renare luft i Europa⁴⁵. Kommissionens förslag till nya utsläppsnormer för tunga lastbilar (Euro VI) väntas komma under 2007, och likaså väntas den befintliga lagstiftningen om industriutsläpp⁴⁶ ses över.

---

⁴⁰ http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenih/scenehr_opinions_en.htm. Resultaten sammanfattas i de tekniska bilagorna.

⁴¹ <http://www.jrc.cec.eu.int/emf-net/>

⁴² KOM(2006) 397.

⁴³ 2004/107/EG.

⁴⁴ KOM(2005) 446.

⁴⁵ KOM(2005) 447.

⁴⁶ IPPC 96/61/EG.

Inom **kemikaliesektorn** har mycket hänt, som en uppföljning av den **kvicksilverstrategi**⁴⁷ som antogs 2005 har kommissionen antagit en rad förslag som går ut på att förbjuda kvicksilver för vissa användningar inom EU⁴⁸, förbjuda kvicksilverexporter från EU⁴⁹ från 2011 och föreskriva säker förvaring av oanvänt kvicksilver. SCENHIR, vetenskapliga kommittén för nya och nyligen identifierade hälsorisker, undersöker för närvarande säkerhetsdata för amalgam och alternativa material för lagning av tänder, både ur patient- och användarsynpunkt⁵⁰. Samtidigt håller SCHER, vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker, på att utarbeta ett yttrande om vilka miljörisker och indirekta hälsoeffekter kvicksilver i tandamalgam kan medföra⁵¹.

Ett förslag om förbättrade förfaranden för utsläppande på marknaden av växtskyddsmedel har också lagts fram. Dessutom har kommissionen antagit både en tematisk strategi för hållbar användning av pesticider⁵² och ett förslag till ett ramdirektiv⁵³, för att på så sätt minska riskerna med pesticidanvändning i EU. Bland annat vill man därigenom föreskriva adekvat fortbildning för yrkesanvändare, minska pesticidanvändningen på vissa områden och inleda utvecklingen av lämpliga indikatorer. Prioriteringslistan över ämnen vars endokrinstörande roll skall undersökas vidare, som nyligen sammanställts, kommer att beaktas när ny lagstiftning utarbetas, eftersom ämnena i listan rankas efter deras möjliga effekter på vilda djur och växter, människors hälsa och andra exponeringsrisker. När det gäller kemikalier har det slutliga antagandet av Reach-förordningen⁵⁴ i december 2006 inneburit ett viktigt framsteg. Förordningen kommer att träda i kraft i juni 2007 och gör det obligatoriskt att samla information om kemikaliers toxikologiska egenskaper via EU:s kemikaliemyndighet. I Reach-förordningen klassas endokrinstörande ämnen med särskilt farliga egenskaper. De kommer därför att omfattas av tillståndsförfarandet. En viktig utveckling i fråga om dioxin- och PCB-strategin var att det under 2004 antogs en förordning om långlivade organiska föroreningar⁵⁵ och en gemenskapsplan för dessa⁵⁶, som omfattade EU-åtgärder bland annat för att ytterligare begränsa dioxinutsläpp från industri och hushåll under de kommande åren.

När det gäller miljö- och industriföroreningar i **livsmedel** fastställs maximivärden i EU-lagstiftningen. Dessutom ingår bestämmelser om provtagning och analyser för att kontrollera efterlevnaden och garantera konsumentssäkerheten.

Vad gäller exponering för **buller** och de hälsoeffekter detta kan medföra har kommissionen under de senaste tre åren aktivt bidragit till Världshälsoorganisationens (WHO) projekt för att utveckla riktlinjer för buller nattetid. Resultaten av detta kommer att användas i samband med den översyn av hälsoeffekter av buller som kommissionen kommer att genomföra under 2007. I sin strategi för **nanoteknik**⁵⁷, liksom i den tillhörande handlingsplanen för 2005-2009 föreslår kommissionen konkreta åtgärder för en ”säker, integrerad och ansvarsfull” utveckling, vilket betyder att miljö- och hälsorelaterade och sociala aspekter måste beaktas på

---

47 KOM(2005) 20.

48 KOM(2006) 69.

49 KOM(2006) 636.

50 http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scenihir/docs/scenihir_q_009.pdf

51 http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scher/docs/scher_q_050.pdf

52 KOM(2006) 372.

53 KOM(2006) 373.

54 http://ec.europa.eu/environment/chemicals/reach_intro.htm

55 Förordning (EG) nr 850/2004 om ändring av direktiv 79/117/EEG, EGT L 158, 30.4..2004.

56 SEK(2007) 341.

57 KOM(2004) 338.

tidigast möjliga stadium. En av insatserna under 2006 var en översyn av den gällande lagstiftningen för att se om den täcker framställda nanomaterial på ett adekvat sätt och ger tillräckligt skydd mot deras effekter.

5. SLUTSATSER OCH FORTSATT ARBETE

Tre år är en kort period för genomförandet av större handlingsplaner, men det allt intensivare samarbetet mellan miljö-, hälso- och forskningssektorerna på EU-nivå och i medlemsstaterna är redan ett stort framsteg.

Under de kommande tre åren kommer kommissionen i nära samarbete med medlemsstaterna att fortsätta genomförandet av de olika åtgärder som anges i handlingsplanen. Därvid kommer kommissionen även framlades att satsa på integration av miljö- och hälsoaspekter i annan politik och på integration av de många olika berörda aktörerna. För att öka EU:s kapacitet för beslutsfattande på detta område kommer kommissionen stegvis att bygga ut sina insatser för att utnyttja resultaten av forskningsprojekt och annan informationsgenererande verksamhet, och omsätta dem i politiskt handlande.

Under 2010 kommer kommissionen att identifiera de frågor som skall tas upp i nästa omgång.

Denna halvtidsutvärdering kommer att läggas fram vid ministermötet om halvtidsutvärdering för miljö och hälsa i Wien i juni 2007.